

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PLASTYKI

KLASA IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 23 W RUDZIE ŚLĄSKIEJ

Dokument uwzględnia nową podstawę programową wdrażaną od 1 września 2026 r. w klasie IV w ramach Reformy26 „Kompas Jutra”. W ocenianiu szczególny nacisk położono na efekty uczenia się: wiedzę, umiejętności oraz kompetencje osobiste i społeczne, a także praktyczne doświadczenia edukacyjne, sprawczość, współpracę i moduł „Kultura”.

1. Cele oceniania

- wspieranie rozwoju twórczego i rozpoznawanie postępów ucznia;
- motywowanie do aktywnego działania, eksperymentowania i poszukiwania własnych rozwiązań;
- rozwijanie umiejętności posługiwania się środkami wyrazu plastycznego i różnorodnymi technikami;
- kształtowanie świadomego odbioru sztuki, kultury wizualnej i dziedzictwa kulturowego;
- rozwijanie samodzielności, współpracy, sprawczości i umiejętności uzasadniania własnych wyborów;
- udzielanie informacji zwrotnej: co uczeń zrobił dobrze, co wymaga poprawy i jak może rozwijać swoje umiejętności.

2. Obszary podlegające ocenie

- prace plastyczne wykonywane podczas zajęć z wykorzystaniem różnych technik, materiałów i narzędzi;
- realizacja założeń zadania: rozumienie tematu, zastosowanie poznanych środków wyrazu i techniki;
- samodzielność, pomysłowość, poszukiwanie rozwiązań i świadome podejmowanie decyzji twórczych;
- wiedza o sztuce i kulturze wizualnej oraz umiejętność posługiwania się podstawowymi pojęciami plastycznymi;
- obserwacja, analiza i interpretacja dzieł sztuki oraz formułowanie własnej opinii;
- postęp, wysiłek, systematyczność i zaangażowanie w pracę;
- współpraca przy zadaniach zespołowych, projektach i działaniach artystycznych.
- udział w praktycznych doświadczeniach edukacyjnych i działaniach związanych z modułem „Kultura” – łączenie twórczości z poznawaniem dziedzictwa, otoczenia i innych dziedzin edukacji.

3. Kryteria oceny pracy plastycznej

Praca nie jest oceniana według kryterium „ładna-brzydka”. Kryteria są dostosowane do celu konkretnego zadania i możliwości ucznia. Nauczyciel może przed rozpoczęciem pracy podać uczniom kryteria sukcesu.

- zgodność z tematem i celem zadania;
- zastosowanie wskazanej lub świadomie wybranej techniki i środków wyrazu;
- samodzielność wykonania i wkład pracy;
- pomysłowość oraz indywidualne rozwiązanie problemu plastycznego;
- wykorzystanie poznanych wiadomości i umiejętności;
- dbałość o ukończenie pracy i właściwe posługiwanie się materiałami oraz narzędziami.

Estetyka wykonania może być jednym z kryteriów tylko wtedy, gdy wynika z celu zadania. Nie powinna dominować nad pomysłem, procesem twórczym, zastosowaniem wiedzy i postępem ucznia.

4. Formy sprawdzania osiągnięć

- prace i ćwiczenia plastyczne wykonywane na lekcji;
- zadania twórcze, eksperymentalne i projektowe – indywidualne lub zespołowe;
- wypowiedzi ustne lub krótkie zadania dotyczące sztuki i kultury wizualnej;
- prezentacje, portfolio, dokumentacja procesu twórczego lub inne uzgodnione formy;
- krótkie kartkówki lub sprawdziany wiadomości, jeśli są potrzebne do rozpoznania osiągnięć;
- samoocena i ocena koleżeńska jako narzędzia wspierające uczenie się – nie muszą kończyć się stopniem.

5. Zasady pracy i oceniania

1. Każdy uczeń jest oceniany indywidualnie. Nauczyciel uwzględnia poziom opanowania wiadomości i umiejętności, postęp, wysiłek oraz specyfikę przedmiotu.
2. Prace plastyczne wykonywane są przede wszystkim podczas zajęć, co pozwala obserwować proces twórczy i samodzielność ucznia.
3. Uczeń organizuje podstawowe materiały i przybory zgodnie z wcześniejszą informacją nauczyciela. W miarę możliwości szkoły nauczyciel może udostępnić materiały zastępcze.
4. Uczeń ma prawo dwa razy w półroczu zgłosić nieprzygotowanie bez negatywnej oceny. Brak materiałów lub przyborów nie jest samodzielną podstawą do wystawienia oceny niedostatecznej.
5. Jeżeli uczeń nie może wykonać zaplanowanej pracy z powodu braku materiałów, wykonuje – jeśli jest to możliwe – zadanie zastępcze wskazane przez nauczyciela.
6. Po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności uczeń otrzymuje czas na uzupełnienie najważniejszych wiadomości i uzgodnienie ewentualnych zaległych zadań.
7. Uczeń nie ma obowiązku odtwarzania każdej pracy wykonanej podczas pojedynczej nieobecności. W przypadku dłuższej absencji nauczyciel wskazuje zadania lub umiejętności konieczne do uzupełnienia.
8. Uczeń ma możliwość poprawy oceny po uzupełnieniu braków w terminie i formie uzgodnionej z nauczycielem.
9. Udział w konkursach, wystawach i dodatkowych działaniach artystycznych może być doceniony jako przejaw aktywności i rozwoju, ale nie jest warunkiem uzyskania oceny celującej.
10. Oceny nie wystawia się za sam brak zainteresowania, bierność czy zachowanie. Ocena z przedmiotu odnosi się do rozpoznanych osiągnięć edukacyjnych ucznia, z uwzględnieniem wysiłku wynikającego ze specyfiki plastyki.

11. Prace wykonane niesamodzielnie lub wygenerowane/skopiowane bez zgody nauczyciela nie stanowią podstawy do oceny umiejętności ucznia; nauczyciel ustala sposób samodzielnego wykazania wymaganych efektów uczenia się.
12. Wymagania i formy pracy dostosowuje się do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia zgodnie z obowiązującymi zaleceniami i przepisami.

6. Kryteria ocen śródrocznych i rocznych

Przy ustalaniu oceny z plastyki uwzględnia się przede wszystkim poziom opanowania wiadomości i umiejętności, postęp ucznia oraz wysiłek wkładany w wykonywanie zadań wynikających ze specyfiki przedmiotu. Nie ocenia się „talentu plastycznego” ani porównuje prac uczniów między sobą.

Ocena	Ogólne kryteria
6 – celujący	Uczeń bardzo dobrze opanował wymagane wiadomości i umiejętności, samodzielnie i twórczo rozwiązuje problemy plastyczne, świadomie dobiera środki wyrazu, potrafi uzasadnić swoje wybory i podejmuje ambitne działania adekwatne do swoich możliwości.
5 – bardzo dobry	Uczeń bardzo dobrze opanował wymagane wiadomości i umiejętności, świadomie stosuje poznane techniki i środki plastyczne, pracuje samodzielnie, starannie realizuje założenia zadania i potrafi wypowiadać się o sztuce.
4 – dobry	Uczeń opanował większość wymaganych wiadomości i umiejętności, poprawnie realizuje zadania, stosuje poznane środki wyrazu i z niewielkim wsparciem analizuje dzieła sztuki.
3 – dostateczny	Uczeń opanował podstawowe wiadomości i umiejętności, wykonuje typowe zadania plastyczne, korzystając w razie potrzeby ze wskazówek nauczyciela.
2 – dopuszczający	Uczeń opanował część podstawowych wiadomości i umiejętności, z pomocą nauczyciela podejmuje i wykonuje proste zadania oraz uzupełnia najważniejsze braki.
1 – niedostateczny	Uczeń nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności koniecznych do dalszej pracy oraz – mimo wsparcia i możliwości uzupełnienia braków – nie wykazał ich w ustalonych formach sprawdzenia.

Ocena śródroczna i roczna nie jest prostą średnią arytmetyczną ocen bieżących.

7. Informacja zwrotna i rozwój ucznia

Nauczyciel może stosować ocenę cyfrową, informację zwrotną lub oba sposoby. Uczeń powinien znać cel zadania i – w miarę możliwości – kryteria sukcesu. W pracy twórczej ważne jest nie tylko dzieło końcowe, ale również proces: planowanie, próbowanie, poprawianie, podejmowanie decyzji i refleksja nad własną pracą.

8. Elementy „Kompasu Jutra” w klasie IV

- praktyczne doświadczenia edukacyjne i uczenie się poprzez działanie;
- rozwijanie sprawczości – możliwość dokonywania wyborów i proponowania własnych rozwiązań;
- łączenie plastyki z modułem „Kultura” i innymi dziedzinami wiedzy;
- rozwijanie kompetencji osobistych i społecznych poprzez projekty oraz pracę zespołową;

- świadomy odbiór kultury wizualnej i odpowiedzialne korzystanie z dostępnych narzędzi cyfrowych.

9. Szczegółowe akcenty wymagań – klasa IV (nowa podstawa 2026)

- uczeń rozpoznaje i wykorzystuje podstawowe elementy języka plastycznego, m.in. linię, plamę, barwę, kształt, fakturę, przestrzeń i kompozycję – przede wszystkim w praktycznym działaniu;
- eksperymentuje z materiałami, narzędziami i technikami, planuje prostą pracę oraz dokonuje wyborów służących zamierzonemu efektowi;
- wyraża własne obserwacje, emocje, idee i doświadczenia za pomocą środków plastycznych oraz potrafi krótko opowiedzieć o własnej pracy;
- ogląda, opisuje i interpretuje wybrane dzieła oraz przekazy kultury wizualnej, ucząc się świadomego odbioru kultury;
- poznaje przykłady dziedzictwa kulturowego, w tym kulturę najbliższego otoczenia i regionu; treści te mogą być łączone z interdyscyplinarnym modułem „Kultura”;
- podejmuje działania indywidualne i zespołowe, dzieli się zadaniami, respektuje pomysły innych i bierze odpowiedzialność za swoją część pracy;
- korzysta z materiałów wizualnych i narzędzi cyfrowych w sposób odpowiedzialny, z poszanowaniem autorstwa i zasad etycznych;
- w wybranych zadaniach uczestniczy w praktycznych doświadczeniach edukacyjnych, w których ważny jest proces: obserwacja, planowanie, działanie, współpraca i refleksja nad efektem.

Powyższe punkty nie tworzą dodatkowej „listy ocen”. Służą doprecyzowaniu, jakie efekty uczenia się mogą być obserwowane podczas typowych działań plastycznych w klasie IV.